Västmanlands län.

Västerås.

Apoteket Hjorten.

1661.

Stadens äldsta namn är Aros och från 1271 Väster Aros (till skillnad från Öster Aros d. v. s. Nya Uppsala). Visserligen omnämnes staden i urkunder först under 1100-talet, men på dess plats har i hednatider med säkerhet funnits först ett fiskläge, sedan en handelsplats. Västerås' äldsta privilegier som stad datera sig dock först från d. 7 mars 1539 och hafva flera gånger förnyats, bl. a. d. 5 april 1620 och d. 25 april 1676. Som den naturliga hamnen för bergslagen och som hufvudort för landskapet samt säte för biskopen, fick staden en stor andlig och kulturell, på samma gång som ekonomisk betydelse för både Västmanland och Dalarne. Den företedde vid medeltidens slut en relativt storartad anblick med flera kyrkor och kloster, sin biskopsgård, sitt slott, mynthus med flera offentliga byggnader. Den stora marknaden, Morsmässan, d. 8 sept. samlade en mängd folk från när och fjärran och Västerås hade blifvit en af de större städerna i riket.

Under Gustaf Vasas belägring af Västerås 1521—22 led staden mycket, såväl genom belägrarna som danskarna, hvilka satte eld på en stor del af staden tillika med domkyrkan. Ännu flera olyckor skulle hända densamma. På grund af besluten vid riksdagen i Västerås 1527 (Västerås recess) förlorade kyrkan en mängd af sina vretar och jordar. Klostret måste i följd häraf upplösas, de många kyrkorna kunde ej underhållas och själfva domkyrkan råkade i förfall. Staden gick betydligt nedåt och hade 1571 blott omkring 1,000 innevånare, som mest lefde af jordbruk.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf urn:nbn:de:hbz:061:2-170541-p0143-5 DFG

Stormaktstiden medförde dock en uppblomstring och vid mediet af 1600-talet hade staden hunnit en betydande utveckling men gick åter ned i början af 1700-talet. Den 3 april 1714 lade nämligen en eldsvåda närmare 200 gårdar i aska och efter denna olycka hade Västerås svårt att repa sig. Frihetstiden med dess ekonomiska uppsving medförde dock äfven här ett uppåtgående, invånarantalet växte, handel och handtverk uppblomstrade.

Det vill synas som om staden först af alla Sveriges landsortsstäder och redan under sin blomstringsperiod i början af 1500-talet haft apotek. Enligt Hans Hildebrand, »Sveriges medeltid», skall nämligen 1525 här hafva existerat en apotekare vid namn Mäster Johan och med all säkerhet sålde denne apotekare medicinalier från öppen butik och naturligtvis äfven specerier. Dennes son synes sedermera hafva haft apotek i Västerås och fortsatt faderns apoteksrörelse, ty konung Gustaf I:s registratur upptager ett öppet bref af d. 7 febr. 1552 för Peder Johannis »opå en bodh och tompt, boden ståår opå hörnet opå torget wid korsett udi Vesterårs, som Johan Apothekere hans fader hafft haffwer.» När staden senare råkade i förfall kunde en apotekare sannolikt ej existera här, och man finner därför ej häller spår af någon sådan förr än 1661, då en man vid namn Jacob nämnes såsom apotekare i Västerås.

År 1673 finner man bestämda uppgifter angående en apotekare här. Enligt rådhusrättens protokoll d. 1 okt. nämnda år »oplästes H:s N:des Landzhöfdingens breff, hvar med han recommenderar till Stadhen een Apotecare, för detta och på longh tid haf:r opwachtat Feltherrinnan och Grefwinnan Fru Ebba Brahe, men nu ämnar sigh warachtig här nedersättia, begärandes till understödh på 3 åhrs tijd 30 RD:r om åhret, item sin våhning sampt förskoningh från all borgl. tunnga. Denna saak toogh Rätten i betracktande sampt sigh der uppå sålledes resolverade att dher Apotecaren tencker sigh till några gode wilkor i synnerhet frijhet för borgl. tunga att åthniuta, moste han sigh först förplichta, att allena hålla sigh wid Apotecket och des tilhörigheter, men med ingen annan handel sigh inlåta, och der han det praesterar så och elliest sigh wähl och till Stadhzens contentement förhåller, willia borgmästaren och Råd på 3 åhrs tijdh gifwa honom åhrligen 30 RD:r men med huus och lougement för sigh och sitt apoteck må han sigh sielf försörja.»

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf urn:nbn:de:hbz:061:2-170541-p0144-1 DFG

Den apotekare, om hvilken det här handlar, var med all säkerhet Georgin (Georg) Hoffman, som d. 17 nov. 1674 enligt Sacklén fick privilegium att vara apotekare för städerna Västerås, Arboga, Sala och Köping. Hoffman dog 1676.

I mantalslängden för Västerås 1678 finnes införd i Södra kvarteret »Apotecaren» och »Apotecarens Enkia» (förmodligen Hoffmans). I denna och följande mantalslängder t. o. m. 1684 står han i samma kvarter äfven införd såsom »Apotecaren» omväxlande med namnen Juterbock, Juterbook, Jutterbock och Gytterbock.

Enligt mantalslängderna för 1685 och 1686 har han flyttat till Västra kvarteret. Han har ej bebott egen gård utan hyrt bostad. Detta framgår af det »Inventarium» på hans egendom, som uppsattes d. 29 okt. 1688 efter hans död s. å. Enligt Sacklén skall J. S. Jägenteufel, efter kallelse af borgmästare och råd, d. 23 febr. 1684 hafva erhållit privilegium å ett apotek i Västerås. Han nämnes i detta bref uttryckligen som Hoffmans efterträdare, men är ej antecknad i mantalslängderna för 1685 och 1686. Mantalslängden för 1687 och 1688 saknas och först i samma för 1689 finnes han införd i »Norra kvarteret» under namn af Jagenteufel.

Huruvida förutnämnde Juterbock innehaft apoteket efter Hoffmans död och till 1684, då Jagenteufel kom i besittning af detsamma, kan icke afgöras. Sannolikt är att han som provisor förestått apoteket för änkans räkning, liksom äfven under tiden till dess Jagenteufel inflyttade till Västerås. Det är dock ej uteslutet att han arrenderat apoteket, ty enligt rådhusrättsprotokollen d. 20 sept. och d. 20 okt. 1688 begrofs J. på stadens bekostnad. Han hade nämligen en fordran i stadens kassa.

I dödsboken finnes för d. 17 okt. 1688 om honom antecknat: »Begrofz Apothecaren Joachim Juterbock ifrån Sleswig».

Hvar apoteket varit beläget under mäster Jacobs och Hoffmans tid har icke kunnat utrönas. Visserligen framgår det af mantalslängden att H. bott i »Västra kvarteret», men ovisst är, om han hade apoteket på samma ställe. Jagenteufel förlade apoteket till »Gamla torget vid torgbron i norra kvarteret» och enligt en anteckning i ett rådhusprotokoll för 1688 var det uti den s. k. Stadsgården. I ett rådhusrättsprotokoll d. 1 okt. 1690 läses härom följande:

»Effter H:s N:des Högwälborne H. Landzhöfdingens hög-

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf urn:nbn:de:hbz:061:2-170541-p0145-7 DFG

gunstige consens bleff nu resolverat uplåta och försällia till Apotecharen M:r Johan Samuel Jagenteufel Stadzgården här wid Torgbroen, effter det nogsampt befinnes, att Stadhen ingen nytta, uthan fast större skada hafuer uthaf samma gård, aldenstund till dess reparation och wijd machthållande åhrligen omkåstnader betarfwas. Huar uppå apotecharen också förekallat bleff, och be:te gård af dhen beskaffenhet han nu är och för ögonen står, honom emot Tusend Dahler kopparmynt oplåten — — — Huar på ock köpet under förbem:te wilkor slutit blef och med handräkning confirmerat.»

Apoteket förblef här ända till dess apotekare C. F. Böttiger 1791 inköpte den s. k. Hülpherska gården i Södra kvarteret N:o 6, hörnet af Stora gatan och Köpmangatan, och hit flyttade apoteket 1795. Härifrån förlades detsamma till Norra kvarteret 17, Stora Kyrkogatan 6, af hvem har icke kunnat utrönas. Apotekare C. D. P. Lundblad flyttade det 1861 ånyo till Södra kvarteret N:o 6, hörnet af Stora gatan och Kungsgatan och 1876 därifrån till dess nuvarande plats Södra kvarteret N:o 104 med adressnummer Stora gatan N:o 29.

Apoteket har att till fonden för apoteksinnehafvares pensionering erlägga en årlig afgift af 5,000 kronor.

Det vill synas, som om Västerås 1699 fått ett andra apotek, därigenom att Johan von Husum d. å. erhöll tillstånd att etablera sig som apotekare här. H. har tydligen från början umgåtts med planen att sammanslå sitt privilegium med det äldre, ty af ett Västerås' rådhusrättsprotokoll för år 1700 framgår, att han hade utfäst sig att på vissa villkor af änkefru Jagenteufel köpa hennes apotek och gård. Enligt hennes utsago hade han dock ej uppfyllt dessa villkor, hvarför rådhusrätten frändömde honom möjligheten att inköpa apoteket och gården samt dömde honom att betala rättegångskostnaderna och ersätta henne hyra i hennes gård.

Enligt Sacklén skall H. 1704 hafva begifvit sig från Västerås till Falun, men redan 1702 står han i mantalslängen för Södra kvarteret antecknad såsom afflyttad till Stockholm. Det är därför sannolikt, att han redan detta år upphört med sin apoteksrörelse, om han ens någonsin bedrifvit någon självständig

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf urn:nbn:de:hbz:061:2-170541-p0146-2 DFG

sådan. Sannolikt sökte han redan från början komma till uppgörelse med änkefru Jagenteufel om öfvertagande af det gamla apoteket och hade antagligen redan begynt drifva hennes apotek för egen räkning, då rådhusrättens dom fråntog honom möjligheten att fortsätta härmed. Däråt pekar också det förhållandet, att H. stod i skuld för hyra till fru J. och att han i början af sin vistelse i Västerås var skrifven i Norra kvarteret, där apoteket befann sig, men 1702 i Södra kvarteret.

Huruvida Husum, under åren 1700—02, begagnat sig af sin koncession och fått till stånd något apotek i Västerås, liksom hvar detta apotek varit beläget, därom vet man intet. I mantalslängderna och rådhusrättsprotokollen finnes han ej omnämnd såsom innehafvare af något apotek. (Se vidare om v. Husum under apoteket i Falun.)

JACOB . . ., född d. . . .
Föräldrar:

Han nämnes 1661 blott med dopnamnet såsom apotekare i Västerås.
Död d. . . .
Gift d. . . .
Barn: STINA, född d. 18 juli 1662, död d. . . .

HOFFMAN, GEORGIN (GEORG). Född d. . . . 1644
Föräldrar:

H. erhöll d. 13 nov. 1674 på kallelse af magistraten i Västerås privilegium att vara apotekare för städerna Västerås, Arboga, Sala och Köping.
Död d. . . ., begrafd d. 30 juli 1676 i Västerås.
Gift d. . . . med ELISABETH SVINEFOT, född d. . . ., död d. . . .

JAGENTEUFEL, JOHAN SAMUEL. Född d. 22 juni 1654 i Gottorp, Holstein.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf urn:nbn:de:hbz:061:2-170541-p0147-8 DFG

Föräldrar: Borgmästaren i Stettin OTTO JAGENTEUFEL och ... J. nyinrättade, uppå borgmästare och råds kallelse, apotek i Västerås, hvarå han, på underdånig begäran d. 23 febr. 1684, af konung Karl XI erhöll samma privilegier, som varit förunnade hans företrädare Georgin Hoffman, nämligen frihet ifrån all borgerlig tunga och tullfrihet för 100 dl. smts värde på specerier och andra varor, som för apotekets behof måste införskrifvas. Han lär hafva varit den första apotekare som haft lön på stat.

Jagenteufel och hans hustru skänkte år 1704 till Västerås domkyrka ett antependium af blå damast med reliefbroderier jämte deras vapen broderadt i guld och silfver samt kantadt med guldfransar. Detsamma finnes, nu renoveradt, uppsatt kring altaret i dopkapellet i domkyrkan.

Död d. 4 april 1698 i Västerås.

Gift d. ... med SOFIA NEILIKEN, född d. ..., död d. ... 1718.

ZIMMERMAN, ERIK d. ä. Född d. ...

Föräldrar: ZIMMERMAN och BRITA OLSDOTTER NORDSTRÖM, död d. 17 april 1721.

Z. tillträdde apoteket Hjorten i Västerås omkring år 1701.

Död d. 5 juli 1721.

Gift 1) d. 12 nov. 1702 med HELENA HALL, född d. ... 1685, död d. 7 juni 1706, dotter till medicine doktor BIRGER HALL och ...

Barn: GUSTAF ERIK, född d. 19 aug. 1703, död d. 29 april 1754. Med. d:r, assessor, stadsfysikus i Göteborg; — MARIA BRITA, född d. 1 april 1705, död ung; — HELENA, född d. 6 juni 1706, död d. 10 juni 1767, gift d. 20 aug. 1751 med apotekaren å Kronan i Norrköping ANDERS GERHARD NAUMAN, född d. 10 juni 1722, död d. 21 sept. 1781.

2) d. 5 maj 1707 med INGRID LIDENIA, född d. ... 1682, död d. 18 sept. 1758, dotter till ...

Barn: LARS, född d. 4 febr. 1708, död d. 23 okt. 1770. Komminister i Skinnskatteberg; — ERIK, född d. 7 febr. 1709, död d. 4 nov. 1772. Apotekare å Hjorten i Västerås; — CARL, född d. 5 juni 1710, död före 1754; — HEDVIG CHRISTINA, född d. 6 mars 1712, död före 1754; — MARIA BRITA, född d. ... 1713, död före 1754.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf urn:nbn:de:hbz:061:2-170541-p0148-4 DFG

WESSEL GUSTAF. Född d. . . . 1685 i Tyskland.
Föräldrar:

Enligt ett rådhusrättsprotokoll d. 18 sept. 1721 begärde Erik Zimmerman d. äldres änka att till provisor få inkalla Gustaf Wessel, och »emedan Högwälborna H. LandzHöfdingen alaredan skrifwit en apotekare till i Mariæ stad, men ännu ei undfått något svar, blef beslutit at så länge med detta ärendet fördröja till dess apotekaren ifrån Mariæ stad sig med sitt swar infunnit». Någon uppgörelse med nämnde apotekare synes emellertid ej hafva blifvit träffad, ty i maj 1722 gifte sig W. med änkan och blef därigenom ägare af apoteket. Han öfverlät detsamma d. 24 maj 1756 till styfsonen E. Zimmerman.

Död d. 6 juli 1761.

Gift d. . . maj 1724 med INGRID LIDENIA, född d. . . . 1682, död d. 18 sept. 1758, dotter till . . ., gift [1) med apotekaren å Hjorten i Västerås ERIK ZIMMERMAN, född d. . . ., död d. 5 juli 1721].

ZIMMERMAN, ERIK. Född d. 7 febr. 1709 i Västerås.

Föräldrar: Apotekaren å Hjorten i Västerås ERIK ZIMMERMAN, född d. . . ., död d. 5 juli 1721, och INGRID LIDENIA, född d. . . . 1682, död d. 18 sept. 1758.

Z. hade i flera år förestått apoteket Hjorten i Västerås såsom provisor, innan han 1756 aflade apotekarexamen. Han tillträdde d. 1 nov. s. å. apoteket efter sin styffader samt erhöll privilegium å detsamma d. 16 nov. 1757.

Död d. 4 okt. 1772 i Västerås.

Gift d. 10 okt. 1756 med CHRISTINA CATHARINA BERG, född d. 22 sept. 1732, död d. 14 juni 1790, dotter till kronofogden JACOB BERG och CHRISTINA UGGLA.

Barn: ERIK, född d. 13 juli 1757, död d. 7 sept. 1766; — GUSTAF, född d. 16 sept. 1758, död d. 14 nov. 1812. Fanjunkare vid Lätta dragonerna; — CARL, född d. 11 dec. 1759, död d. 12 april 1809. Häradsbokhållare; — LARS JACOB, född d. 30 dec. 1760, död d. . . . i utlandet; — LARS SAMUEL, född d. 29 maj 1762, död d. 3 juli s. å.; — JOHAN, född d. 28 juni 1763, död d. 21 nov. 1812. Apotekare å Bävern i Västerås; — ABRAHAM, född d. 30 maj 1765, död d. 22 dec. 1776; — ERIK, född d. 8 juli 1770, död d. 21 juli 1777.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf urn:nbn:de:hbz:061:2-170541-p0149-2 DFG

BÖTTIGER, CARL FREDRIK. Född d. 9 juni 1752 i Uppsala.

Föräldrar: Apotekaren å Kronan i Uppsala DANIEL WILHELM BÖTTIGER, född d. . . . 1700, död d. 10 april 1777, och MAGDALENA CATHARINA LOTHIGIUS, född d. 29 juli 1722, död d. 30 mars 1786.

Efter slutade skolstudier, antogs B. 1769 till elev å apoteket i Enköping, kom 1771 såsom farmacie studiosus till apoteket Hjorten i Västerås, aflade i maj 1773 provisorsexamen och blef s. å. i maj föreståndare för nämnda apotek, hvars ägare, apotekare Erik Zimmerman, föregående år hade afgått med döden.

Genom giftermål d. 23 maj 1775 med Zimmermans änka blef han sedermera ägare af samma apotek, och aflade 1778 apotekarexamen.

B. var en skicklig apotekare och idkade i samband med apoteksrörelsen en betydande fabrikation af choklad, på den tiden ansedd som den bästa i Sverige. Han hade därjämte komponerat ett slags granrisspiritus, som vann stor spridning och »approberades» af Collegium medicum, då den visade sig vara ett förträffligt medel mot hufvudvärk. År 1795 begärde han hos K. Maj:t att få tillverka brännvin för apotekets behof, hvilken begäran dock afslogs.

Död d. 6 jan. 1819 i Västerås.

Gift 1) d. 23 maj 1775 med CHRISTINA CATHARINA BERG, född d. 22 sept. 1732, död d. 14 juni 1790, dotter till kronofogden JACOB BERG och CHRISTINA UGGLA, gift [1) med apotekaren å Hjorten i Västerås ERIK ZIMMERMAN, född d. 7 febr. 1709, död d. 4 okt. 1772.] Detta äktenskap var barnlöst.

2) d. 30 dec. 1790 med ULRIKA UGGLA, född d. 13 dec. 1769, död d. 26 jan. 1795, dotter till borgmästaren i Västerås ERIK UGGLA och . . .

Barn: ERIK WILHELM, född d. 5 nov. 1791, död d. 17 jan. 1793; — CARL FREDRIK, född d. 17 april 1793, död s. å.; — CATHARINA ULRIKA, född d. 7 april 1794, död d. 17 maj 1883, gift d. 17 okt. 1820 med prosten och kyrkoherden i Skinnskatteberg, Västerås stift, fil. d:r JACOB BORELIUS, född d. 29 okt. 1772, död d. 4 febr. 1851.

3) d. 15 nov. 1795 med SOFIA WILHELMINA HÜLPHERS, född d. 20 maj 1777, död d. 15 okt. 1849, dotter till rådmannen i Västerås LARS PETTER HÜLPHERS och SOFIA ELISABETH WULFF.

Barn: ELISABETH VILHELMINA, född d. 7 dec. 1796, död d.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf urn:nbn:de:hbz:061:2-170541-p0150-3 DFG

20 april 1822, gift d. 3 juni 1821 med prosten och kyrkoherden i Björksta, DENIS BORG, född d. 11 dec. 1776, död d. 8 juni 1837; — CHARLOTTA FREDRIKA, född d. 30 maj 1801, död d. 19 aug. 1803; — CHARLOTTA, född d. 10 okt. 1803, död d. 10 jan. 1894, gift d. 14 aug. 1852 med lektorn vid Växjö gymnasium PER NIKLAS EKMAN, född d. 7 april 1809, död d. 7 sept. 1856; — CHRISTINA AUGUSTA, född d. 28 aug. 1805, död d. 2 aug. 1854. Var kammarfru under 26 år hos drottning Josefina; — CARL WILHELM,[1] född d. 15 maj 1807, död d. 23 dec. 1878. Professor vid Uppsala universitet; — SOFIA EMILIA, född d. 9 mars 1809, död d. 9 mars 1891. Kammarfru hos kronprinsessan Josefina, gift d. 5 juli 1837 med rektorn vid Hillska skolan å Barnängen, sedermera lektorn vid Västerås' gymnasium, EMANUEL GABRIEL BJÖRLING, född d. 2 dec. 1808, död d. 3 nov. 1872; — LUDVIG AUGUST, född d. 5 aug. 1810, död d. 18 maj 1888; — FREDRIKA AUGUSTA, född d. 8 nov. 1811, död d. 14 okt. 1884; — CLARA CHRISTINA, född d. 3 jan. 1813, död d. 13 juni 1879, gift d. 5 juli 18... med språkläraren ALFRED MAY, född d. 13 nov. 1804, död d. 6 okt. 1878; — JOHAN JULIUS OSCAR, född d. 20 aug. 1814, död d. 24 aug. 1863. Kyrkoherde i Garpenberg, Västerås stift; — KNUT ALFRED, född d. 10 jan. 1816, död d. 2 juli 1847. Löjtnant vid K. Dalregementet; — THURE GABRIEL OLOF, född d. 29 aug. 1817, död d. 14 april 1887. Med. d:r, kir. mag., provinsialläkare i Söderköping; — EMMA MARIA, född d. 27 dec. 1818, död d. 12 aug. 1833.

THORSSON, JAKOB SAMUEL. Innehade apoteket Hjorten i Västerås åren 1819—33. (Se under apoteket i Högsby, sid. 735.)

ELLIOT, SALOMON. Innehade apoteket Hjorten i Västerås åren 1833—42. (Se under apoteket Markattan, numera Leoparden, i Stockholm, sid. 36.)

LANDGREN, FREDRIK CHRISTIAN. Innehade apoteket Hjorten i Västerås åren 1842—52. (Se under apoteket Lejonet i Göteborg, sid. 1111.)

[1] I dopboken antecknad under namnet Lars Fredrik Wilhelm. Redan som ung kallade han sig dock i stället Carl Wilhelm.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf urn:nbn:de:hbz:061:2-170541-p0151-9 DFG

WALLER, CARL JAKOB. Född d. 30 okt. 1824 i Västerås. *Föräldrar:* Magistratssekreteraren därstädes, vice häradshöfdingen ARON JAKOB WALLER, född d. . . . 1782, död d. . . . 1848, och MARIA GUSTAVA BERGER, född d. 15 okt. 1786, död d. . . . 1850.

Efter studier vid Västerås högre allmänna läroverk, antogs W. i aug. 1840 till elev å apoteket Bävern i Västerås samt aflade d. 4 april 1845 farmacie studiosi-examen och fortsatte tjänstgöringen å nämnda apotek under $1^1/_2$ år.

Aflade apotekarexamen d. 31 maj 1848 och tjänstgjorde därefter ånyo å apoteket Bävern i Västerås samt förestod under sommarmånaderna 1848 och 1850 fabrikationen af artificiella mineralvatten vid Medevi. Inköpte d. 1 okt. 1851 tillsammans med apotekare J. L. Törngren apoteket Bävern i Västerås, men försålde d. 1 maj 1852 till denne sin hälft i apoteket och inköpte samtidigt därmed apoteket Hjorten i Västerås, å hvilket han d. 28 juli 1852 erhöll privilegium. Sålde detta apotek d. 1 febr. 1857 och förordnades d. 29 sept. 1859 af K. sundhetskollegium att förestå laboratorsbefattningen vid farmaceutiska institutet. Han hade dessförinnan under sommaren 1859 studerat å Fresenius' kemiska laboratorium i Wiesbaden och erhöll d. 5 sept. 1861 förnyadt förordnande såsom laborator vid förutnämnda institut, hvilken befattning han innehade till d. 1 okt. 1873.

Under åren 1861—65 utgaf W. Farmaceutisk tidskrift, de två första åren tillsammans med apotekare Johan Nyqvist. Han var en bland stiftarne af farmaceutiska föreningen.

W. var den första i Sverige som tillverkade gelatinkapslar, hvartill han själf svarfvade de träformar, som han begagnade vid tillverkningen.

Vid utarbetandet af 7:de upplagan af svenska farmakopén, utförde W. en mängd undersökningar och proflaborationer af de nya preparat, beredningar eller förändrade beredningsmetoder för preparanda, som skulle intagas i densamma.

Då W. 1873 slutade sin verksamhet som laborator vid farmaceutiska institutet, inrättade han åt sig ett privat laboratorium för kemiskt analytiska arbeten. Bland de undersökningar, han här utförde, må nämnas utförliga analyser af Porla och Ronneby vatten, af kromjärn från platinaverket Wisimo Schaitansk, benämndt Laurit och af Demantoid från Ural, samt utförde för generaltullstyrelsens räkning en mängd undersökningar af

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf urn:nbn:de:hbz:061:2-170541-p0152-5 DFG

de mest heterogena handelsvaror, där den erfarne, noggranne analytikern ofta sattes på hårda prof. Från 1877 erhöll W. fast anställning som kemist hos generaltullstyrelsen. Samtidigt var han kemist hos hälsovårdsnämnden i Stockholm, som slutligen inköpte hans laboratorium, och band honom vid sig genom fast anställning.

Han efterlämnar minnet af en kunskapsrik, skicklig lärare och framstående vetenskapsman på den analytiska kemiens område, synnerligen afhållen af sina lärjungar. Han var på grund af sina gedigna egenskaper värderad af alla, som kommo i beröring med honom.

W. har från trycket utgifvit följande skrifter: *Analys på kromjern från platinavaskeriet Wisimo Schaitansk, etiketteradt »Laurit»*. K. vet. akad. handl. Sthlm 1876. 8:o. *Undersökning på vatten, hemtadt från den år 1874 upptagna »Nya källan» och »Tuppenhofskällan» vid Porla.* Sthlm 1877. 8:o. *Analys af Demantoid från Ural.* Geol. fören. förhandl. Sthlm 1878. 8:o. *Analys på Ronnebyvatten.* K. vet. akad. handl. Sthlm 1879. 8:o. *Analyser på mjölk, öl, vin, cognac, likör, vatten m. m.* Helsovårdsnämnd. ber. till med.-styr. för 1879—80. Sthlm. *Ny analys af Ronnebyvatten.* K. vet. akad. handl. Sthlm 1879. 8:o. *Undersökning af vatten från Nya (De Geerska) källan vid Ronneby.* Farm. tidskr. Sthlm 1880. 8:o.

Död d. 21 juli 1884 i Stockholm och begrafd på Norra kyrkogården.

Ogift.

AHLSTRÖM, JOHAN AUGUST. Innehade apoteket Hjorten i Västerås åren 1857—58. (Se under apoteket Korpen i Stockholm, sid. 106.)

LUNDBLAD, CLAES DANIEL PETER. Född d. 29 okt. 1827 i Vänersborg.

Föräldrar: Regementspastorn vid K. Västgöta-Dals regemente, fil. d:r DANIEL PETER LUNDBLAD, född d. 17 jan. 1786, död d. 19 april 1827, och ULRIKA CHRISTINA HOLLBERG, född d. . . . 1797, död d. 2 nov. 1875.

L. blef d. 5 nov. 1845 antagen till elev å apoteket i Strömstad och fortsatte från dec. 1846 elevtjänstgöringen å apoteket Kronan i Göteborg, där han d. 15 juni 1849 aflade farmacie

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf urn:nbn:de:hbz:061:2-170541-p0153-1 DFG

studiosi-examen. Tjänstgjorde sedan å sistnämnda apotek till d. 16 aug. s. å. och därefter å apoteket i Arboga till d. 1 okt. 1851 samt från okt. s. å. till d. 4 jan. 1853 å apoteket Gripen i Stockholm. Inskrefs vårterminen 1853 vid farmaceutiska institutet och aflade d. 16 dec. 1854 apotekarexamen.

L. var under sommaren 1853 anställd som extra läkare inom Katarina församling i Stockholm. Tjänstgjorde från d. 8 febr. 1854 till d. 28 febr. 1858 å apoteket Lejonet i Stockholm och inköpte i mars 1858 apoteket Hjorten i Västerås, å hvilket han erhöll privilegium d. 5 nov. s. å.

Död d. 4 mars 1893 i Västerås.

Gift d. 28 febr. 1861 med ULRIKA MATHILDA BICHLIÉ, född d. 27 maj 1836, död d. 6 juli 1900, dotter till tandläkaren CARL FRIEDRICH BICHLIÉ och HENRIKA MATHILDA MORVALL.

Barn: OLOF AXEL ADOLF, född d. 2 dec. 1861, död d. 2 jan. 1866; — LARS JOHAN DANIEL, född d. 20 sept. 1863, död d. 7 maj 1864; — ALMA MATHILDA, född d. 8 maj 1866, gift d. 19 aug. 1885 med grosshandlaren i Stockholm AXEL GUSTAF ANSGAR ROMANDER, född d. 29 mars 1862, död d. 6 dec. 1923; — CARL AUGUST, född d. 27 maj 1868, död d. 3 dec. 1920. Examinerad apotekare, godsägare.

KRONBERG, AXEL HARALD. Född d. 22 febr. 1841 i Åmål.

Föräldrar: Målarmästaren PER JOHAN KRONBERG, född d. 19 april 1812, död d. 26 mars 1898, och EMILIA CHRISTINA PETTERSSON, född d. 31 maj 1816, död d. 6 dec. 1893.

K. genomgick lägre elementarläroverket i Åmål och antogs i sept. 1855 till elev å apoteket i nämnda stad, fortsatte elevtjänstgöringen å apoteket i Nora och aflade där d. 24 aug. 1859 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter å apoteket i Mariefred från d. 1 sept. 1859 till d. 1 sept. 1860 och å apoteket i Arboga från d. 3 sept. 1860 till d. 14 sept. 1861.

Inskrefs höstterminen 1861 vid farmaceutiska institutet och aflade d. 4 mars 1863 apotekarexamen samt tjänstgjorde därefter å apoteket Enhörningen i Stockholm från d. 1 april 1863 till d. 25 febr. 1866, å apoteket Morianen i Stockholm från d. 1 mars 1866 till d. 15 mars 1874, under tiden med några kortare förordnanden som föreståndare.

Inköpte i dec. 1873 apoteket i Strängnäs, tillträdde detsamma

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf urn:nbn:de:hbz:061:2-170541-p0154-6 DFG

d. 1 april 1874 och erhöll privilegium därå d. 15 maj s. å. År 1893 erhöll K. personligt privilegium å apoteket Hjorten i Västerås.

Död d. 22 dec. 1920 i Stockholm.

Gift d. 6 okt. 1883 med EMILIE MATHILDA LIND, född d. 16 okt. 1853, dotter till medicine doktor JOHAN AUGUST LIND och CAROLINA MATHILDA GREWESMÜHL.

Äktenskapet var barnlöst.

OEST, JOHAN OTTO. Född d. 1 nov. 1861 i Gävle.

Föräldrar: Fabrikören CARL HENRIK OEST, född d. 27 juni 1835, död d. 15 maj 1874, och EVA CHARLOTTA VILHELMINA SÖDERSTRÖM, född d. 16 okt. 1828, död d. 10 jan. 1867.

Efter att hafva erhållit undervisning i Gävle högre elementarläroverk, antogs Oest 1879 till elev å apoteket Lejonet i Gävle och aflade d. 24 jan. 1884 vid farmaceutiska institutet farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter å samma apotek till d. 6 aug. 1885 och inskrefs s. å. vid farmaceutiska institutet, där han d. 21 jan. 1888 aflade apotekarexamen. Hade under studietiden vikariat å apoteket Lejonet i Kalmar från d. 27 maj till d. 11 juni 1886, å apoteket i Storvik från d. 25 juni till d. 12 juli 1886 och å apoteket Lejonet i Gävle från d. 1 juli till d. 1 sept. 1887.

Tjänstgjorde efter apotekarexamen såsom föreståndare å apoteket i Öregrund från d. 1 aug. 1888 till d. 1 mars 1890 samt vikarierade å apoteket i Östhammar från d. 1 mars till d. 31 mars 1890 och å apoteket Enhörningen i Stockholm från d. 5 april till d. 22 juli s. å. Han tjänstgjorde därefter såsom föreståndare å apoteket Hjorten i Västerås från d. 16 sept. 1890 till d. 30 jan. 1894, såsom föreståndare å apoteket Bävern i Västerås från d. 1 febr. 1894 till d. 31 dec. 1907 och såsom föreståndare å apoteket Hjorten i Västerås från d. 1 jan. 1908 till dess han d. 8 april 1921 erhöll privilegium å nämnda apotek.

Under 1895, då Oest förestod apoteket Bävern, lät han helt ombygga apoteksrummet och de andra lokalerna samt försåg det förra med ny inredning och nya ståndkärl. Han flyttade därjämte det under Bävern då lydande filialapoteket i Ramnäs från kyrkbyn till järnvägsstationen, där han uppförde en ny byggnad och i denna inredde ett fullständigt nytt apotek med

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf urn:nbn:de:hbz:061:2-170541-p0155-2 DFG

moderna lokaler. Vid sitt tillträde som föreståndare 1908 för apoteket Hjorten, ombyggde han och utvidgade dess lokaler samt försåg detsamma med ny inredning och nya ståndkärl.

Bland förtroendeuppdrag, som Oest innehaft och innehar i Västerås må nämnas, att han varit stadsfullmäktig under 18 år, ledamot af drätselkammaren 16 år och dess vice ordförande i många år. Han är därjämte mångårig ledamot af fattigvårdsstyrelsen, hälsovårdsnämnden, ordförande i brandstyrelsen, ledamot af badhusstyrelsen, folkskolestyrelsen och åtskilliga nämnder för välgörande ändamål.

Oest är dessutom styrelseledamot i A.-B. Mälarebankens Västeråskontor, Västerås stads sparbank, Systembolaget i Västerås m. m.

Gift d. 4 aug. 1891 med HULDA SOFIA SUNDBERG, född d. 30 jan. 1868, dotter till flottningschefen ANDERS DANIEL SUNDBERG och ANNA KATARINA SUNDBERG.

Barn: ANNA INEZ AINA, född d. 1 aug. 1892, gift d. 18 febr. 1913 med direktören i aktiebolaget Svenskt Exporttackjärn CHARLES WERNER, född d. 26 juni 1890; — IRMA, född d. 20 aug. 1895, gift d. 1 nov. 1915 med löjtnanten vid K. lifregementets grenadierer KARL HÖRNFELDT, född d. 12 febr. 1889; — NILS OTTO, född d. 16 okt. 1898. Juris kandidat.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf urn:nbn:de:hbz:061:2-170541-p0156-8 DFG